

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ“ БЛАГОЕВГРАД

СТАНОВИЩЕ

проф. д-р Николай Иванов Цанев,
Софийски университет “Св. Климент Охридски,”
Факултет по науки за образованието и изкуствата,
член на научно жури в конкурс за заемане на академичната
длъжност ДОЦЕНТ,
обявен от ЮЗУ „Неофит Рилски” в ДВ, бр. 58/18.07.2025 г. в област
на висше образование 1. Педагогически науки, професионално
направление 1.3. Педагогика на обучението по ... (Методика на обучението
по технологии и предприемачество (Дидактика на технологичното
обучение)

*Относно: научната, научно-приложната и професионално-академичната дейност
и продукцията, представена от участниците в конкурса*

Кандидат № 1. (единствен) – гл.ас. д-р Любима Кирилова Зонева

I. Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата

Научната продукция на гл. ас. д-р Любима Зонева е съсредоточена върху дигитализацията на образованието, като ключов акцент е поставен върху обучението по технологии и предприемачество (ТП) и практическата подготовка на бъдещи учители.

Централен елемент в нейния принос е монографичният труд „Модели за интегриране на информационни и комуникационни технологии в обучението“ (2021), който систематизира съвременните теоретични конструкции за дигитална интеграция. Монографията предлага инструментариум за изграждане на педагогическа реалност, в която ИКТ са съществена част от педагогическия дизайн.

За по-детайлно ориентиране в многообразието, моделите за интегриране на ИКТ са систематизирани в четири основни групи, базирани на техните теоретични концептуализации и цели на използване:

1. Структурни концептуални рамки: Тези модели определят структурата на интеграционния процес и служат за ориентиране и мониторинг на нивата на

интегриране на ИКТ. Примери за такива рамки са LoTi (Levels of Technology Implementation), TIM (Technology Integration Matrix) и ACOT (Apple Classrooms of Tomorrow).

2. Модели за разработване на педагогически дизайн: Тези модели имат за цел да подпомогнат учителите при избора на технологични инструменти и проектирането на учебен процес с интегрирани ИКТ, което позволява прилагането на съвременни стратегии за обучение. В тази група попадат ASSURE, SAMR (Substitution, Augmentation, Modification, Redefinition), ADDIE, ICARE и PICRAT.

3. Модели за определяне на дигиталните педагогически компетентности: Тези рамки очертават необходимите знания, умения и нагласи на педагозите, насочвайки тяхното професионално усъвършенстване. Ключови представители са моделът TPACK (Technological Pedagogical and Content Knowledge), стандартите на ISTE (International Society for Technology in Education) и европейската рамка DigCompEdu.

4. Модел на обучение в технологично осигурена среда: Тази група разглежда комуникационните взаимодействия и очертава процеса на обучение в кибернетичен аспект, отразявайки сложната природа на интеграционния процес.

Тематиката е допълнително разработена в редица научни статии, които изследват иновативни методи (напр. коучинг подход, преподаване във виртуална среда, дебатът като изследователски метод) и емпирични проучвания, насочени към нагласите и компетентностите на учителите по ТП.

II. Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция

Представената творческа продукция на гл. ас. д-р Любима Зонева се отличава със значителен обем и ясно изразена изследователска насоченост към дигитализацията на педагогическото обучение и формирането на компетентности на учителите по технологии и предприемачество.

Оценката на научните и практическите резултати и приноси може да бъде структурирана в следните основни направления:

1. Ключов научен принос: Монографичен труд и теоретична систематизация

Ключовият научен принос е монографичният труд „Модели за интегриране на информационни и комуникационни технологии в обучението“ (2021). Този труд систематизира съвременните теоретични конструкти в областта на дигиталната

технологична интеграция.

- Монографията има за цел да предостави инструментални средства за изграждане на педагогическа реалност, при която ИКТ са съществена част от педагогическия дизайн и важна стратегия за активно учене.

- Тя групира моделите въз основа на отразяваните теоретични концептуализации и целите на използване. Систематизирането обхваща структурни концептуални рамки за дигитална интеграция, модели за разработване на педагогически дизайн за обучение с интегрирани ИКТ и модели, характеризиращи необходимите дигитални педагогически компетентности.

2. Международна изследователска дейност и отзвук

Изследователската дейност на д-р Зонева има широк международен отзвук, демонстриран чрез множество публикации на английски език в научни списания и доклади от конференции в чужбина.

- Публикациите са фокусирани върху дигиталните педагогически компетентности на учителите по технологии и предприемачество (ТП), параметрите на информационната грамотност в ТП обучението, спецификите на уроците с интегрирани ИКТ, както и възприемането на дигиталната интеграция от страна на учителите.

- Резултатите са представени на международни академични форуми, например в Сърбия и Турция. Например, през 2017 г. са представени доклади на конференции в Сърбия, а през 2023 г. – в Турция.

3. Значими практически и методически приноси

Практическите приноси са многопосочни, със силен акцент върху поставянето на иновативна основа на методическата и практическа подготовка на бъдещите учители.

А. Участие в проектна дейност

Д-р Зонева участва активно в проектна дейност, насочена към популяризиране на педагогически практики и устойчиво образование.

- Участва в проект по програма „Еразъм+“ (“Digital Solutions for Sustainable Education”) (KA122 2025-1).

- Участва и в друг проект по програма „Еразъм+“ (KA121-SCH-000053013), свързан с акредитация в училищното образование в партньорство с учители-изследователи и методисти.

Б. Иновативни аспекти в практическата подготовка на студентите

- Работата със студенти, бъдещи учители по ТП, е централен елемент, фокусиран върху практическата подготовка и формирането на методически компетентности.

- Изследвания на дигиталните компетентности: Проведени са множество емпирични изследвания на нагласите и самооценката на дигиталните педагогически компетентности на настоящи и бъдещи учители по ТП. Тези изследвания използват модели като ТРАСК и стандартите на ISTE, и дават насоки за актуализиране на компетентностния профил.

- Практика във виртуална среда: Разработен и експериментално приложен е модел за електронно дистанционно провеждане на текуща педагогическа практика чрез ситуационно дидактическо моделиране във виртуална среда (напр. BigBlueButton). Този подход е насочен към формиране на умения за управление на учебен процес в технологично осигурена среда.

- Коучинг подход: Изследвани са възможностите за прилагане на коучинг подход при провеждане на стажантска практика на студенти-бъдещи учители по ТП, насочен към развитие на самостоятелност, рефлексия и личностно развитие.

- Изследователски методи: Проучвана е методиката на изследователски ориентираното обучение, включително приложението на дебата като изследователски интерактивен метод във вузовската дидактика и приложението на експеримента в учебните проекти по ТП.

Нейните разработки не просто описват, а активно конструират нови методически подходи за подготовката на бъдещите педагози.

III. Критични бележки и препоръки

Научните трудове на гл. ас. д-р Зонева демонстрират последователен и задълбочен изследователски интерес към дигиталната трансформация в обучението по технологии и предприемачество, кулминирал в монографичния труд от 2021 г.

Като препоръка за бъдещо развитие може да се посочи надграждането на емпиричните данни от по-ранни изследвания (2014 г.), за да се отразят ускорените промени в дигиталната образователна среда след 2020 г.

Препоръчително е бъдещите изследвания да се фокусират върху практическата апробация и измерването на ефективността на представените теоретични модели за интеграция на ИКТ, особено в контекста на международните стандарти STEL, преминавайки от анализ на нагласи към оценка на образователните резултати.

IV. Заключение

Научната продукция на гл. ас. д-р Любима Зонева демонстрира последователен и задълбочен изследователски интерес в актуалната област на дигиталната трансформация на образованието. Трудовете ѝ са фокусирани върху интегрирането на информационни и комуникационни технологии в обучението по технологии и предприемачество, като системно разработват и анализират теоретични модели, иновативни педагогически технологии и методически подходи. Изследванията са солидно подкрепени с емпирични данни от проучвания сред учители и студенти, което придава висока практическа стойност на направените изводи. Представеният монографичен труд и многобройните публикации очертават профила на зрял и продуктивен изследовател с ясен принос, който напълно покрива изискванията за заемане на академичната длъжност „доцент“.

V. Общо заключение и подреждане на кандидатите

Продукцията на гл. ас. д-р Любима Зонева е съсредоточена в областта на дигитализацията на образованието. Академичната ѝ продукция, преподавателската и проектната дейност са оценени като научно издържани, с висока теоретична значимост и важни приложни аспекти за практиката.

Уверено констатирам, че научната продукция, преподавателската и проектната дейност на кандидата, както и представените документи отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав (ЗРАСРБ) и Правилниците на ЮЗУ. Давам изцяло положителна оценка и препоръчвам избора на гл. ас. д-р Любима Кирилова Зонева на академичната длъжност "доцент" по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по технологии и предприемачество (Дидактика на технологичното обучение) в ЮЗУ „Неофит Рилски“.

Дата:

6.11.2025 г.

Член на журито:

(проф. д-р Николай Цанев)

SOUTH-WEST UNIVERSITY
'NEOFIT RILSKI'
BLAGOEVGRAD

OPINION

Prof. Nikolay Ivanov Tsanev, Ph.D.
Sofia University "St. Kliment Ohridski",
Faculty of Educational Sciences and Arts,
member of a scientific jury in a competition for the academic position of
ASSOCIATE PROFESSOR,
announced by the South-West University "Neofit Rilski" in the State
Gazette, issue 58/18.07.2025 in the field of higher education

1. Pedagogical Sciences, Professional field

1.3. Pedagogy of education in ... (Methodology of education in
technologies and entrepreneurship (Didactics of technological learning)

*Regarding: the scientific, applied scientific and professional-academic activities and
production presented by the participants in the competition*

**Candidate No. 1. (the only one) – Senior Assistant Professor Lyubima Kirilova
Zoneva, Ph.D.**

I. Summary data on the candidate's scientific production and activities

The scientific output of Senior Assistant Professor Lyubima Zoneva, Ph.D., is focused on the digitalization of education, with a key emphasis on technology and entrepreneurship education and the practical training of future teachers.

A central element of her contribution is the monograph "Models for the Integration of Information and Communication Technologies in Education" (2021), which systematizes contemporary theoretical constructs for digital integration. The monograph offers a toolkit for building a pedagogical reality in which ICT is an essential part of pedagogical design.

For a more detailed orientation in the diversity, ICT integration models are systematized into four main groups, based on their theoretical conceptualizations and purposes of use:

1. Structural conceptual frameworks: These models define the structure of the integration process and serve to guide and monitor the levels of ICT integration. Examples of such frameworks are LoTi (Levels of Technology Implementation), TIM (Technology Integration Matrix) and ACOT (Apple Classrooms of Tomorrow).

2. Instructional design models: These models aim to assist teachers in selecting technological tools and designing an ICT-integrated learning process that allows for the implementation of modern learning strategies. This group includes ASSURE, SAMR (Substitution, Augmentation, Modification, Redefinition), ADDIE, ICARE and PICRAT.

3. Models for defining digital pedagogical competencies: These frameworks outline the necessary knowledge, skills and attitudes of educators, guiding their professional development. Key representatives are the TPACK (Technological and Pedagogical and Content Knowledge), the ISTE (International Society for Technology in Education) and the European framework DigCompEdu .

4. Model of learning in a technologically enabled environment: This group examines communication interactions and outlines the learning process in a cybernetic aspect, reflecting the complex nature of the integration process.

The topic has been further developed in a number of scientific articles that explore innovative methods (e.g. coaching approach, teaching in a virtual environment, debate as a research method) and empirical studies focused on the attitudes and competencies of TA teachers.

II. Evaluation of the scientific and practical results and contributions of the creative production submitted for participation in the competition

The presented creative production of Lyubima Zoneva is distinguished by a significant volume and a clearly expressed research focus on the digitalization of pedagogical training and the formation of teachers' competencies in technology and entrepreneurship.

The assessment of scientific and practical results and contributions can be structured in the following main areas:

1. Key scientific contribution: Monographic work and theoretical systematization

The key scientific contribution is the monographic work "Models for the Integration of Information and Communication Technologies in Education" (2021). This work systematizes contemporary theoretical constructs in the field of digital technological integration.

- The monograph aims to provide tools for building a pedagogical reality in which ICT is an essential part of pedagogical design and an important strategy for active

learning.

- It groups the models based on the theoretical conceptualizations and purposes of use reflected. The systematization encompasses structural conceptual frameworks for digital integration, models for developing pedagogical design for ICT-integrated learning, and models characterizing the necessary digital pedagogical competencies.

2. International research and outreach

L. Zoneva's research has a wide international impact, demonstrated through numerous publications in English in scientific journals and conference reports abroad.

- The publications focus on the digital pedagogical competencies of technology and entrepreneurship (TE) teachers, the parameters of information literacy in TE teaching, the specifics of lessons with integrated ICT, as well as the perception of digital integration by teachers.

- The results have been presented at international academic forums, for example in Serbia and Turkey. For example in 2017 papers were presented at conferences in Serbia, and in 2023 – in Turkey.

3. Significant practical and methodological contributions

The practical contributions are multifaceted, with a strong emphasis on laying an innovative foundation for the methodological and practical training of future teachers.

A. Participation in project activity

L. Zoneva actively participates in project activities aimed at promoting pedagogical practices and sustainable education.

- Participates in a project under the Erasmus+ program ("Digital Solutions for Sustainable Education") (KA122 2025-1).

- He also participates in another project under the Erasmus+ program (KA121-SCH-000053013), related to accreditation in school education in partnership with teacher researchers and methodologists.

B. Innovative aspects in the practical training of students

- Working with students, future teachers of technical education, is a central element, focused on practical training and the formation of methodological competencies.

- Digital Competency Research: Numerous empirical studies have been conducted on the attitudes and self-assessment of digital pedagogical competencies of current and prospective teachers of VET. These studies use models such as TPACK and the ISTE Standards, and provide guidance for updating the competency profile.

- BigBlueButton has been developed and experimentally applied. This approach

is aimed at developing skills for managing the learning process in a technologically enabled environment.

- Coaching approach: The possibilities for implementing a coaching approach when conducting internships for future TA students, aimed at developing independence, reflection and personal development, have been explored.
- Research methods: The methodology of research-oriented learning was studied, including the application of debate as a research interactive method in university didactics and the application of experimentation in TA learning projects.

Her developments do not simply describe, but actively construct new methodological approaches for the preparation of future educators.

III. Critical notes and recommendations

The scientific works of Senior Assistant Professor Zoneva demonstrated a consistent and in-depth research interest in digital transformation in technology and entrepreneurship education, culminating in the 2021 monographic work.

As a recommendation for future development, one can point to the upgrading of empirical data from earlier research (2014) to reflect the accelerated changes in the digital educational environment after 2020.

It is recommended that future research focus on the practical testing and measurement of the effectiveness of the presented theoretical models for ICT integration, especially in the context of the international STEL standards, moving from attitude analysis to the assessment of educational outcomes.

IV. Conclusion

The scientific output of Senior Asst. Prof. Lyubima Zoneva, Ph.D., demonstrates a consistent and in-depth research interest in the current field of digital transformation of education. Her works are focused on the integration of information and communication technologies in technology and entrepreneurship education, systematically developing and analyzing theoretical models, innovative pedagogical technologies and methodological approaches. The research is solidly supported by empirical data from surveys among teachers and students, which gives high practical value to the conclusions drawn. The presented monographic work and numerous publications outline the profile of a mature and productive researcher with a clear contribution, which fully meets the requirements for holding the academic position of "associate professor".

V. General conclusion and ranking of candidates

The academic production, teaching and project activities of Senior Assistant Professor Lyubima Zoneva, Ph.D., have been assessed as scientifically sound, with high theoretical significance and important applied aspects for practice.

The production of Lyubima Zoneva is focused on the field of digitalization of education, and is distinguished by high theoretical significance and key applied aspects.

I confidently state that the scientific production, teaching and project activities of the candidate, as well as the submitted documents, meet all the requirements of the Academic Staff Development Act (ASDARB) and the Regulations of the South-West University. I give a completely positive assessment and recommend the election of the Senior Assistant Lyubima Kirilova Zoneva, Ph.D., to the academic position of "associate professor" in the professional field 1.3. Pedagogy of education in... (Methodology of education in technology and entrepreneurship (Didactics of technological education) at the South-West University "Neofit Rilski".

Date:

6.11.2025

Jury member:

(Prof. Nikolay Tsanev, Ph.D.)